

ОБЛІК ДОХОДІВ ВІД РЕАЛІЗАЦІЇ ПРОДУКЦІЇ НА ПІДПРИЄМСТВАХ ЛІСОВОГО ГОСПОДАРСТВА

(Представлено к.е.н., доц. Пасемко Г.М.)

Стаття зосереджена на дослідженні обліку доходів від реалізації продукції на підприємствах лісового господарства. Вирішено ряд питань, що виникають у первинному, синтетичному та аналітичному обліку доходів від реалізації продукції. Для вирішення завдань щодо обліку доходів від реалізації та забезпечення управління ними застосовано такі методи: порівняння, конкретизації, абстрагування, аналізу даних бухгалтерських рахунків, спостереження, вибірки.

Ключові слова: доходи підприємства, облікова інформація, аналіз і контроль, первинний облік.

Постановка проблеми. Одержання доходів є головною метою підприємницької діяльності, основним спонукальним мотивом будь-якого бізнесу. Значний вплив на формування доходів підприємств має державна політика у сферах ціноутворення, оподаткування та кредитування. При цьому важливе значення надається інформації облікових даних. За цих обставин створення передумов для ефективної роботи підприємств, забезпечення ефективного використання доходів є надзвичайно актуальним питанням.

Аналіз основних досліджень і публікацій. Дослідженню теоретичних та практичних аспектів обліку доходів від реалізації продукції та забезпечення управління ними приділяли увагу ряд вітчизняних науковців і практиків, а зокрема: Адамик О., Дерій В., Дядечко Л., Подолянчук О., Швиденко А. та ряд інших.

Метою статті є вдосконалення методики і практики системи обліку та контролю доходів від реалізації продукції, а також підвищення достовірності, оперативності та аналітичності облікових даних, що дають змогу повніше використовувати внутрішньовиробничі резерви підприємства.

Викладення основного матеріалу. В умовах ринкової економіки велика увага приділяється проблемі поліпшення фінансового стану підприємств за рахунок своєчасного та достовірного обліку доходів і раціонального управління ними суб'єктами господарювання. Зростання результативності, прибутковості, конкурентоспроможності, платоспроможності, ринкової вартості суб'єкта господарювання, формують основні засади стабільного економічного розвитку підприємств. Тому, для оптимального забезпечення економічного розвитку суб'єктів господарювання необхідно, спочатку, сформувати ефективну систему інформаційної бази щодо доходів і управління фінансовими результатами їх господарської діяльності, оскільки, цей показник є ключовим індикатором ступеня розвитку економіки підприємства.

На сьогоднішній день для формування оптимального доходу підприємств у розмірах, необхідних для покриття його поточних витрат, сплати податків і отримання прибутку, що дає змогу забезпечити розширене відтворення, є необхідною

умовою функціонування будь-якого суб'єкта господарювання. Для цього потребує удосконалення як первинний, так і аналітичний та синтетичний облік доходів від реалізації продукції.

Дохід є основою розвитку господарської діяльності, стимулятором ділової активності, інвестиційної привабливості та зростання потенціалу підприємства. Отримання доходу в достатній кількості дозволяє оптимізувати господарську діяльність залежно від існуючих потреб та обмежень. Водночас дохід є індикатором ефективності господарської діяльності та досягнення стратегічних цілей. Оскільки дохід займає одне з ключових місць в системі оптимізації діяльності, то саме економічній діагностиці процесу обліку та управління доходами необхідно приділяти посилену увагу на підприємствах [3]. Слід відмітити, що сучасні ринкові умови посилюють необхідність систематичного фінансового контролю для мінімізації витрат та максимізації доходів підприємства. Основною метою такого контролю є забезпечення законності формування та ефективності використання фінансових і матеріальних ресурсів; вивчення причини і обставин, що призвели до недоотримання доходів, запобігання невірних управлінських рішень; їх фінансовий контроль. А це знову ж таки вимагає систематизації облікових даних. [2]. З метою ефективного управління доходами пропонується запровадити синтетичні рахунки 77 «Доходи для потреб управління» і 78 «Доходи у податкових розрахунках». Перший рахунок буде сприяти поліпшенню управління доходами і підвищенню ефективності прийняття щодо них управлінських рішень, а другий - покращить рівень інформаційного забезпечення звітності в момент заповнення податкової декларації з податку на прибуток[4]. Ці пропозиції варті уваги тим що вони допоможуть сформувати додаткову облікову інформацію. Правда, назви даних рахунків не зовсім вдалі. Можливо, варто було б, з нашої точки зору, присвоїти цим рахункам шифри субрахунків синтетичного рахунка 77 «Доходи в управлінських рішеннях і податкових розрахунках» і назвати ці субрахунки так: 771 «Доходи в управлінських рішеннях» та 772 «Доходи у податкових розрахунках».

У даний час відбувається процес вдосконалення бухгалтерського обліку з метою наближення його до міжнародних стандартів та вимог ринкової системи господарювання. Це супроводжується прийняттям та впровадженням цілого ряду нормативних документів, що регулюють його ведення.

В організації діяльності підприємства важливе значення має планування та прогнозування, адже воно здійснює неабиякий вплив на формування доходів підприємства у майбутньому. Методологія планування та прогнозування доходів підприємства виходить з того, що відповідно до його поточного фінансового стану формується ряд стратегічних фінансових цілей для подальшого розвитку. Основними джерелами інформації для планування та управління доходами підприємств є правильно організований їх облік, контроль та аналіз. Облікова інформація є основним джерелом порівняльного оцінювання та аналізу формування і розподілу доходів підприємства. Облік є інструментом збирання та обробки даних про факти господарської діяльності підприємства і здатен надати таку кількість інформації, яка потрібна для задоволення потреб бухгалтерської служби та прийняття управлінських рішень. [6]. На рис. 1. наведено схему інформаційного забезпечення управління доходами підприємства.

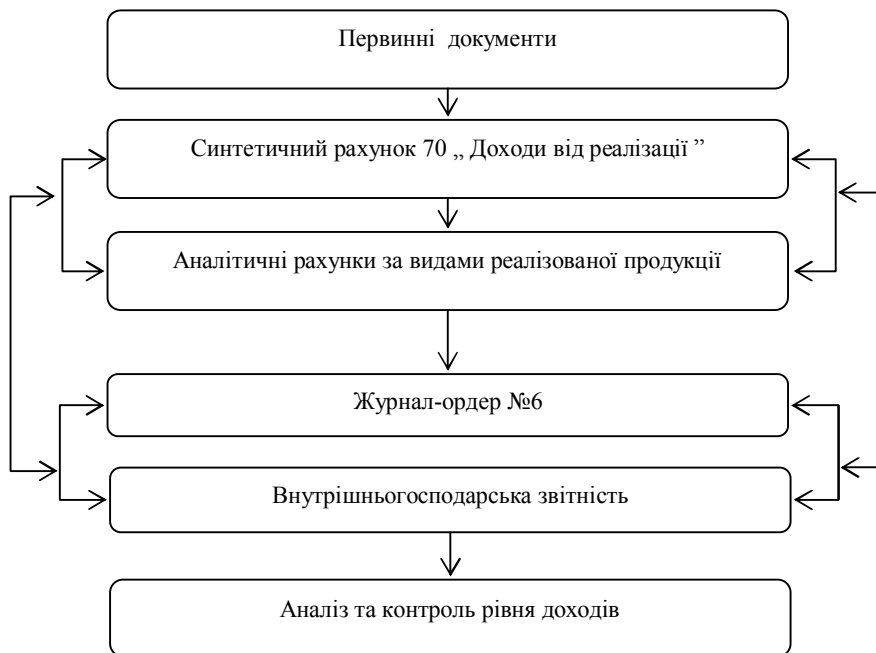

Рис.1 Облікове забезпечення управління доходами

З вищенаведеного випливає, що основним джерелом інформації для прийняття управлінських рішень є облікове забезпечення, основними завданнями якого є відображення господарських подій, накопичення, обробка, систематизація і передача інформації про хід господарських процесів та наслідки їх регулювання і контроль.

Важливою проблемою обліку доходів підприємств лісового господарства можна вважати проблему повноти та своєчасності їх відображення у системі обліку. На даний момент рівень невідображення доходів в країні коливається від 30 до 70%. Ця проблема досить багатопланова, надзвичайно складна й стосується всього нашого суспільства, способу життя, системи оподаткування тощо. Тому, на наш погляд, необхідно прописати порядок ведення обліку для цілей оподаткування в наказі «Про облікову політику». Податкова політика повинна містити в собі повну і достовірну інформацію про порядок віддзеркалення господарських операцій за звітний період, а також відомості для контролю за правильністю, повнотою і своєчасністю розрахунку і сплати податків до бюджету. Ще однією проблемою обліку доходів можна вважати визнання доходом авансу від покупця, що суперечить положенням МСБО 18 «Дохід» та П(с)БО 15 «Дохід».[5]

Висновки. Для забезпечення підвищення ефективності діяльності підприємств лісового господарства насамперед необхідно забезпечити удосконалення обліку доходів від реалізації продукції, систематизувати рівень

контролю та ревізії доходів і результатів діяльності завдяки перевірці повноти, правдивості та неупередженості інформації про доходи і результати діяльності.

Список використаної літератури:

1. Дерій В. Місце рахунків витрат і доходів підприємств у планах рахунків бухгалтерського обліку/В. Дерій // Бухгалтерський облік і аудит. – 2011. – № 2. – С. 17-21.
2. Дерій В. Проблеми обліку доходів та витрат підприємства та перспективи їх вирішення в Україні/ В. Дерія// Бухгалтерський облік і аудит. - 2009. -№4. с. 7-11.
3. Дядечко Л.П. Стратегія управління доходами підприємства / Л.П. Дядечко // Науковий вісник ДонНУЕТ. – 2008, вип 4. – С. 113-118.
4. Подолянчук О.А. Облік доходів сільськогосподарських підприємств: теорія та практика: монографія / О.А.Подолянчук. – Вінниця: ПП “ТД – Едельвейс і К”, 2010. – 276 с.
5. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 15 «Дохід»: від 29.11.1999р. №290 - [Чинний від 2000-01-01] - (Нормативний документ М-ва фінансів України. Наказ). // www.rada.gov.ua
6. Швиденко А. І. Облік доходів підприємства: сучасна практика, проблеми, шляхи вдосконалення / А. І. Швиденко : зб. наук. праць ЧДТУ. – 2010. – № 21. – С. 112-116.

References:

1. Deriy V. Misce rahunkiv vytrat i dohodiv pidpryyemstv u planah rahunkiv buhgalters'kogo obliku [Place of accounts of expenses and incomes of enterprises in the plans of accounts], Buhgalterskiy oblik i audyt.
2. Deriy V. Problemy obliku dohodiv ta vytrat pidpryyemstva ta perspektyvy yih vyrishenyja v Ukrayini [Problems of the account of incomes and expenses of the company and the prospects of their resolution in Ukraine] , Buhgalterskiy oblik i audyt.
3. Dyachenko L. Strategiia upravlinnya dohodamy pidpryyemstv [The revenue management strategy of the enterprise],Naukovyy visnyk DonNUET.
4. Podolyanchuk O. Oblik dohodiv sil's'kogospodars'kyh pidpryyemstv: teoriya i praktyka: monografiya [Income of agricultural enterprises: theory and practice], Vinnytsya PP “TD – Edel’veys I K”/
5. The Ministry of Finance of Ukraine (2000), Polozhennya (standart) buhgalterskogo obliku 15 “Dohid” [Regulation (standard) of accounting 15 "Revenue"], available at: www.rada.gov.ua (accessed 29 November 1999)
6. Shvydenko A Oblik dohodiv pidpryyemstva: suchasna praktyka, problemy, shlyahy vdoskonalennya [Records of income of the enterprise: current practice, problems, ways of improvement] zbirnyk naukovykh prac CHDTU.

МОЖАРОВСЬКА Алла Петрівна – магістр Житомирського національного агроекологічного університету, спеціальність «Облік і оподаткування».

Наукові інтереси:

- обліково-методичні аспекти бухгалтерського обліку доходів від реалізації продукції на підприємствах лісового господарства